ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ГИМНАЗИЯ
„АТАНАС БУРОВ“
6300, гр.Хасково, ул. „Банска“ № 70, тел.: 038/62-48-30;
info-2601031@edu.mon.bg; www.fsghs.org

Утвърдил:
Директор:……п……
/Ц. Цанков/

ПЛАН
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ ПРИ КИБЕРТОРМОЗ ВЪВ ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ГИМНАЗИЯ „АТАНАС БУРОВ“
УЧЕБНА 2026/2027 Г.

1. Какво се счита за кибертормоз в училище?
Училищните правила обикновено дефинират кибертормоза като злонамерено и системно поведение чрез технологии (социални мрежи, чатове, имейли), което включва:
- Публикуване на обидни коментари или снимки без съгласие.
- Разпространение на слухове и лъжи онлайн.
- Изключване на ученици от онлайн групи.
- Кражба на самоличност (създаване на фалшиви профили).

2. Задължения на учениците (Дигитална етика)
- **Уважение:** Забрана за използване на обиден език и обидни изображения в онлайн пространството.
- **Поверителност:** Забрана за записване и снимане на учители и съученици по време на учебен процес без изрично съгласие.
- **Докладване:** Задължение на всеки ученик, станал свидетел или жертва на онлайн насилие, да информира класен ръководител, психолог или родител.

3. Процедура при установен кибертормоз
Когато се установи случай на кибертормоз, училището следва официален алгоритъм:
Регистриране: Случаят се описва в специален Дневник за случаите на тормоз с подробности за участниците и събитията.
Нива на намеса:
Ниско ниво: Разговор с класния ръководител и родителите.
Високо ниво: Намеса на Координационния съвет в училището и психологическа подкрепа.
Информиране на институции: При сериозни заплахи или разпространение на незаконно съдържание, училището е длъжно незабавно да уведоми полицията (ГДБОП) и Отдел „Закрила на детето“.

4. Предпазни мерки
- **Безопасен интернет:** Училището провежда часове по киберсигурност и използва филтрирано интернет съдържание в компютърните кабинети.
- **Конфиденциалност:** Информацията за жертвата се пази в тайна, за да се избегне допълнителна травма.

В българското образование санкциите за кибертормоз са регламентирани в **Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)** и се налагат след изчерпване на другите методи за въздействие.

Основни санкции (чл. 199 от ЗПУО)
В зависимост от тежестта на нарушението, на ученик, извършил кибертормоз, могат да бъдат наложени следните санкции:
- **Забележка:** Обикновено се налага за първо или по-леко нарушение.
- **Преместване в друга паралелка** в същото училище.
- **Предупреждение за преместване в друго училище**.
- **Преместване в друго училище:** Това е една от най-тежките мерки.
- **Преместване от дневна в самостоятелна форма на обучение:** Приложимо само за ученици, навършили 16-годишна възраст.

Допълнителни мерки

Освен преките санкции, училищата прилагат и мерки за подкрепа и интервенция:
Отстраняване от учебен час: Ако поведението на ученика (дори в онлайн среда по време на час) пречи на процеса.
Дейности в полза на училището: Например участие в поддръжка на училищната среда или проекти, насочени срещу тормоза.
Задължителни консултации: Работа с училищен психолог за преодоляване на агресивното поведение.

Важни процедурни правила

1. **Изслушване:** Преди налагане на каквато и да е санкция, директорът изслушва ученика в присъствието на педагогически специалист (психолог).
2. **Уведомяване на родителите:** Родителите задължително се информират за нарушението и имат право да присъстват на изслушването.
3. **Външни институции:** При тежки случаи на киберпрестъпления училището сигнализира **Дирекция "Социално подпомагане"** (отдел "Закрила на детето") и органите на **МВР**.

I. Цел на плана

Да се осигури безопасна дигитална среда за всички ученици чрез:

- предотвратяване на кибертормоз,
- бърза реакция при инциденти,
- подкрепа на засегнатите,
- възпитаване на отговорно онлайн поведение.

II. Определение

Кибертормоз е всяко умишлено и повтарящо се онлайн действие, което цели да унижи, заплаши, изолира или навреди на друг човек чрез:

- социални мрежи,
- чат приложения,
- имейл,
- онлайн игри,
- публикуване на снимки/клипове без съгласие.

III. Обхват

Планът се прилага за:

- всички ученици,
- учители и служители,
- училищната онлайн комуникация,
- ситуации извън училище, когато засягат училищната общност.

IV. Превенция и обучение

- **За ученици:** Ежегодни часове на класа, посветени на „Дигиталната етика". Учениците трябва да знаят, че екранът не е щит срещу последствията.
- **За учители:** Обучение за разпознаване на признаци на тормоз (изолация, рязък спад в успеха, тревожност при използване на телефон).
- **За родители:** Информационни срещи за опасностите в социалните мрежи и как да контролират дигиталното присъствие на децата си.

V. Училищни правила за дигитална етика

А/ Правила за учениците

●не публикувам обидни, заплашителни или унижаващи съобщения;
●не споделям снимки или видеа на други хора без тяхно съгласие;
●не създавам фалшиви профили с цел подигравка или измама;
●не разпространявам слухове или лична информация онлайн;

●блокирам и докладвам съдържание, което ме притеснява;
●ако стана свидетел на кибертормоз - уведомявам учител, класен ръководител или училищния психолог;
●пазя паролите си и не влизам в чужди профили;
●използвам училищните платформи само за образователни цели;
●спазвам уважителен тон във всяка онлайн комуникация;
●зная, че нарушаването на правилата води до дисциплинарни мерки.

Б/ Правила за служителите

- **Общи правила за предпазване от кибертормоз**

1. Бъди уважителен онлайн, както и в реалния живот.
2. Не публикувай обидни или унизителни коментари.
3. Не споделяй лична информация (адрес, телефон, пароли).
4. Не изпращай снимки или видеа на други без разрешение.
5. Ако получиш обидно съобщение - не отговаряй със същото.
6. Запази доказателства (снимка на екрана).
7. Блокирай и докладвай профили, които тормозят.
8. Кажи на възрастен, ако ти или друг ученик сте жертва на кибертормоз.
9. Подкрепяй съученици, които са засегнати.
10. Помни: онлайн **думите също нараняват.**

►Задължения на учителите:

- Учителят насърчава уважително и отговорно онлайн поведение във всички форми на дигитална комуникация с учениците.
- Включва теми, свързани с дигитална етика, безопасност в интернет и последствията от кибертормоза в часовете на класа и учебното съдържание, когато е уместно.
- Създава среда на доверие, в която учениците се чувстват спокойни да споделят проблеми, включително онлайн.
- Следи за признаци на кибертормоз: изолация, тревожност, рязка промяна в поведението, отказ от участие, спад в успеха.
- Работи в партньорство с родители и училищен психолог за превенция на рисковото онлайн поведение.

►Превантивна роля на учителя:

- Учителят насърчава уважително и отговорно онлайн поведение във всички форми на дигитална комуникация с учениците.
- Включва теми, свързани с дигитална етика, безопасност в интернет и последствията от кибертормоза в часовете на класа и учебното съдържание, когато е уместно.
- Създава среда на доверие, в която учениците се чувстват спокойни да споделят проблеми, включително онлайн.
- Следи за признаци на кибертормоз: изолация, тревожност, рязка промяна в поведението, отказ от участие, спад в успеха.
- Работи в партньорство с родители, педагогически съветник и училищен психолог за превенция на рисковото онлайн поведение.

В/ Правила за родители: Как да предпазим децата от кибертормоз?

●Превенция:

1. Говорете редовно с детето си за поведението му онлайн.
2. Интересувайте се кои приложения и социални мрежи използва.
3. Научете детето да не споделя лични данни в интернет.
4. Обяснете какво е кибертормоз и защо е вреден.
5. **Създайте доверие,** за да знае детето, че може да ви сподели проблем.
6. **Определете разумни правила** за ползване на интернет у дома.
7. Насърчавайте уважително онлайн поведение.
8. Бъдете личен пример за добро дигитално общуване.

►Ако детето е жертва на кибертормоз

1. **Запазете спокойствие и изслушайте детето.**
2. **Не обвинявайте детето** за случилото се.
3. **Запазете доказателства** (снимки на екрана, съобщения).
4. **Блокирайте и докладвайте** профилите на насилника.

5. **Свържете се с училището** (класен ръководител, психолог).
6. **При сериозни случаи - уведомете институциите** (полиция, ДАЗД).
7. **Оказвайте емоционална подкрепа** на детето.

►Ако детето е свидетел на кибертормоз

1. Насърчете го **да не участва в обидите.**
2. Да **подкрепи пострадалия.**
3. Да **съобщи на възрастен.**

VI. Процедура за действие на учениците при кибертормоз

►*Ако ти си жертва на кибертормоз:*

1. Запази спокойствие. Не отговаряй с обиди или заплахи.
2. Запази доказателства. Направи скрийншот на съобщенията, снимките или публикациите.
3. Не изтривай съдържанието веднага. То може да е нужно за проверка.
4. Блокирай извършителя. Използвай функциите „Block" или „Report".
5. Сподели с възрастен.

►Кажи на:

- класния ръководител;
- училищния психолог;
- родител или настойник.

6. Подай сигнал в училище.
7. Потърси подкрепа.

√ ***Не оставай сам/сама с проблема.***

■*Ако си свидетел на кибертормоз:*

1. Не участвай. Не харесвай, не споделяй и не препращай обидно съдържание.
2. Подкрепи пострадалия. Покажи, че не е сам.
3. Запази доказателства.
4. Съобщи на възрастен в училище.

■*Ако осъзнаеш, че ти си извършил кибертормоз:*

1. Спри веднага. Изтрий публикациите.
2. Поеми отговорност.
3. Извини се.
4. Участвай във възстановителен разговор.
5. Спазвай последващите указания на училището.

ВАЖНО:

• Кибертормозът не е шега.
• Онлайн действията имат реални последици.
• Всеки ученик има право на безопасна дигитална среда.

VII. Процедура при подаден сигнал

1. Получаване на сигнал

• от ученик, родител, учител или анонимен сигнал.

2. Първоначална проверка

• класен ръководител + педагогически съветник/психолог.

3. Събиране на доказателства

• скрийншоти, линкове, свидетелски показания.

4. Разговор със засегнатите страни

• отделни срещи с жертва, извършител и родители.

5. Оценка на тежестта

• лек случай —> възпитателни мерки
• тежък случай —> мерки + уведомяване на родители
• при заплахи/изнудване —> сигнал до компетентните органи

6. Подкрепа за пострадалия

• психологическа помощ
• план за безопасност

7. Последващо наблюдение

►**Нива на реакция**

Ниво на нарушение	**Описание**	**Действие**
Ниско	Обиден коментар под снимка за първи път.	Разговор с класния ръководител и извинение.
Средно	Разпространение на слухове или изключване от общи групи.	Среща с родителите и педагогическия съветник.
Високо	Заплахи за насилие, споделяне на интимни кадри.	Свикване на училищния координационен съвет, санкции по ПДУ, сигнал до ДПС/ ГДБОП (сектор "Киберпрестъпност").